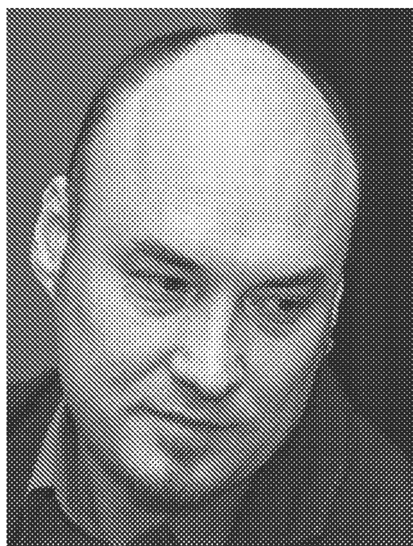
ПРАВА
ВЕСНІК АБАРОНЧЫ
ЧЭРВЕНЬ, 2013
ГОМЕЛЬСКІ ПРАВААБАРОНЧЫ ІНФАРМАЦЫЙНЫ БЮЛЕТЭНЬ

Стэфановіч з трыбуны ААН нагадаў уладам Беларусі пра міжнародныя абавязацельствы

4 чэрвеня намеснік кіраўніка Праваабарончага цэнтра "Вясны" браў удзел у інтэрактыўным дыялогу вакол справаздачы Спецыяльнага дакладчыка ААН па пытанні аб становішчы ў галіне правоў чалавека ў Беларусі.

У сваім выступе Валянцін Стэфановіч сказаў наступнае:

Я з'яўляюся намеснікам старшыні ПЦ «Вясна», якім кірую з моманту арышту нашага старшыні, асуджанага да 4,5 гадоў зняволення ў калоніі строгага рэжыму.

Праваабарончы цэнтр «Вясна» і Міжнародная Федэрацыя за правы чалавека вітаюць даклад Спецыяльнага дакладчыка ААН па сітуацыі з правамі чалавека ў Беларусі.

Сітуацыя з правамі чалавека застаецца стабільна дрэннай: рэалізацыя грамадзянскіх і палітычных правоў носіць абмежаваны характар, па-ранейшаму знаходзяцца ў турмах палітычныя зняволеныя, у тым ліку кандыдат на выбарах у прэзідэнты 2010 года Статкевіч, старшыня ПЦ «Вясна» і віцэ-прэзідэнт FIDH Бяляцкі і лідэр «Маладога фронту» Дашкевіч.

У краіне працягваюць выносіцца і выконвацца смяротныя прысуды. Дзейнасць незарэгістраваных НДА і атрыманне фінансавай замежнай дапамогі крыміналізаваныя, насуперак сакавіцкай рэзалюцыі Рады па правах чалавека ААН.

Беларусь ігнаруе рашэнні Камітэта па правах чалавека, Працоўнай групы па адвольных затрыманнях і інш. Беларускі МЗС афіцыйна заяўляў, што рашэнні КПЧ па індывідуальных скаргах не абавязковыя для выканання. Ні адно з рашэнняў КПЧ па індывідуальных скаргах не было выканана.

У адказ на вынесенае рашэнне Працоўнай групы па адвольных затрыманнях ААН па справе Алеся Бяляцкага, які знаходзіцца ў зняволенні са жніўня 2011 года, беларуская дэлегацыя ў сакавіку афіцыйна заявіла пра спыненне супрацоўніцтва з гэтым механізмам ААН.

Нават смяротныя прысуды прыводзяцца ў выкананне, хоць індывідуальныя звароты па гэтых справах былі зарэгістраваны ў КПЧ і па іх былі распачаты тэрміновыя працэдуры, пра што беларускім уладам было належным чынам паведамлена.

Мы заклікаем беларускія ўлады запрасіць у краіну тэматычных дакладчыкаў ААН, у тым ліку дакладчыкаў па катаваннях, абароне праваабаронцаў, незалежнасці судовай сістэмы і адвакатуры, свабодзе асацыяцый і Працоўную групу па адвольных затрыманнях. Мы таксама заклікаем дапусціць у краіну Спецыяльнага дакладчыка ААН па сітуацыі з правамі чалавека ў Беларусі, як ён неаднаразова прасіў, каб ён мог атрымаць інфармацыю пра становішча ў краіне як ад незалежных НДА, так і ад дзяржаўных органаў.

Мы нагадваем, што ўсе Спецыяльныя працэдуры з'яўляюцца дапаможнымі органамі ААН і іх рашэнні з'яўляюцца рашэннямі ААН. Беларусь як дзяржава-сябра ААН мае абавязак супрацоўнічаць з усімі органамі і механізмамі ААН (як гэта прадугледжана артыкулам 56 Статута ААН), а таксама звязана дамовамі, якія Беларусь ратыфікавала.

Справаздача спецыяльнага дакладчыка ААН па сітуацыі ў Беларусі прадстаўлена 4 чэрвеня ў межах 23-й Сесіі Рады па правах чалавека ААН, якая праходзіць у Жэневе з 27 траўня па 14 чэрвеня.

Нагадаем, што падчас падрыхтоўкі справаздачы спецдакладчык Міклаш Харашці не змог наведаць краіну, паколькі беларускія ўлады адмовіліся ад супрацоўніцтва. Для вывучэння сітуацыі ў Беларусі ён быў вымушаны сустракацца з прадстаўнікамі беларускіх апазіцыйных партый, грамадскіх арганізацый, праваабаронцамі і журналістамі за межамі краіны.

http://spring96.org/

Таццяна Равяка:

Я не жалезная лэдзі!

Таццяна Равяка нарадзілася ў маленькім пасёлку Мірны, але жыла яна там зусім нядоўга, бо бацькі пераехалі ў Салігорск. Таму яе жыццё «было напалову вясковае і часткова правінцыйна-прамысловае».

Мова бабулі

Практычна кожныя выходныя і лета — вёска і бабуля, якая выхоўвала мяне да школы, бо ў дзіцячы садок я не хадзіла. Вёска — гэта немалы складнік майго жыцця. Гэта ў тым ліку і беларуская мова. Калі з вёскі пераязджалі ў горад, усе імкнуліся сваёй беларускай мовы пазбавіцца. У школе я размаўляла па-руску, а беларуская мова заставалася мовай бабулі.

Бацькі

У мяне звычайная сям'я. Мая матуля працавала ў краме прадавачкай, а тата — кіроўцам. Яны людзі простыя, і каштоўнасці, якія імі закладаліся, былі кансерватыўна-сямейныя.

Я была паслухмянай і ціхай

У дзяцінстве я была паслухмянай дзяўчынкай. У нас шматдзетная сям'я — чацвёра дзяцей. Я была другой. Яшчэ ёсць старэйшая сястра. Яна ў нас далікатная і капрызная, а я — паслухмяная і ціхая. У сям'і заўсёды выхоўвалася пачуццё ўзаемнай адказнасці адно за аднаго.

«Паляванне на лісіц»

Я вучылася добра, былі толькі 2 чацвёркі: па хіміі і англійскай мове. Я люблю англійскую мову, але зараз на ёй не размаўляю, бо выкладалася яна не як мова стасункаў, а як мова практыкаванняў. У школе я займалася такім папулярным тады відам спорту, як спартыўнае радыёарыентаванне — паляванне на лісіц. Калі ў 10 класе ўсе здавалі іспыты, я адстойвала імя Бацькаўшчыны на чэмпіянаце СССР. Калі надышоў час паступаць ва ўніверсітэт, падумаўшы, абрала філфак і меркавала, што буду настаўніцай.

Я вучылася ў часы перабудовы

Маё грамадска-палітычнае жыццё пачалося пасля паступлення ва ўніверсітэт. Такія цудоўныя людзі, як Паліна Сцепаненка, Мірык Адамчык, Сева Рагойша і іншыя сябры, далі мне вялікі штуршок да пазнання літаратуры. Я вучылася ў 1985–1990, у часы перабудовы і першых хваляванняў.

Ніколі не думала, што стану праваабаронцай

У 1990 я нарадзіла дзіця і «выпала» з

жыцця на нейкі час. Узнавілася мая сацыяльная актыўнасць, калі ў 1991 адчыняўся Музей Максіма Багдановіча, куды мяне ўзялі на працу. Гэтая падзея вызначыла вектар майго жыцця. Той час быў вельмі палітызаваным: пачаліся пратэсты, рэферэндумы, разгоны і дэманстрацыі. Алесь Бяляцкі на той час быў дырэктарам музея, і пэўная частка яго грамадскай дзейнасці адбывалася на тэрыторыі музея. Тыя, хто хацеў, аказваў дапамогу. Людзі прыносілі перадачы проста ў музей. Калідоры былі застаўлены скрынямі з макаронай і тушонкай. У 1998 стала зразумелым, што трэба рабіць нейкі выбар, Алесь сыходзіў з музея, бо быць кіраўніком культурнай дзяржаўнай установы і адначасова займацца праваабарончай ініцыятавай («Вясна-96») ужо было немагчыма. І калі ён сыходзіў, то прапанаваў сысці разам з ім. Я сумнявалася, бо, што ўяўляюць з сябе правы чалавека, я не ведала. Тады ён сказаў: «Таня, пісаць умееш? Тады будзеш пісаць». Бо тое, што адбывалася, патрэбна было нейкім чынам фіксаваць. Потым я скончыла вышэйшы міжнародны курс па правах чалавека ў Варшаве, які паставіў на месца ўсё ў маёй галаве. Я ніколі не думала, што жыццё мяне прывядзе ў праваабарончую дзейнасць.

Ці патрэбны табе ўсе гэтыя выпрабаванні?

Перад тым як ісці працаваць у праваабарончую арганізацыю, трэба дакладна адказаць сабе на пытанне, ці патрэбныя табе выпрабаванні, якія будуць суправаджаць цябе ўсё жыццё. І калі твой унутраны голас барацьбы за справядлівасць перамагае, то рабі гэты крок. Калі па тэлебачанні паказваюць праваабаронцаў як лю-дзей, якія толькі ездзяць па замежжы і нібыта паклёпнічаюць на нашу Радзіму, то гэта зусім не так. Гэта вельмі сур'ёзная праца, і ты ра-зумееш, што за кожнае сваё слова ты адказваеш.

Бацькі хацелі простага і бяспечнага жыцця для дзяцей

Я разведзеная, з мужам мы пражылі амаль 10 гадоў. Мы маем з ім дачку. І адразу скажу, што мая грамадская дзейнасць не мела дачынення да разводу. Дачка — гэта тая частка сям'і, з якой я сутыкаюся штодня. А ўся сям'я ў нас вялікая: сёстры, брат, у кожнага свае дзеці, унукі. Не ўсё так проста, і не заўсёды ёсць разуменне, навошта мне гэта трэба. Бацькі хацелі для сваіх дзяцей простага і бяспечнага жыцця. Але ніколі яны мне не сказалі, што я раблю нешта не так. Яны заўсёды мяне падтрымліваюць.

«Каб ты была проста дома»

Мая дачка з дзяцінства расла сярод тых людзей, з якімі я працую і сябрую. Ёй зараз 23 гады. З дзяцінства яна ведае Алеся Віктаравіча Бяляцкага. Нядаўна яна мне сказала: «Мама, мне ўсё жыццё не хапала таго, каб ты была проста дома, каб ты, як іншыя мамы, гатавала сняданак, абед і вячэру. Ты зрываешся і кудысьці ляціш. У цябе заўсёды былі справы, якія былі калі не важнейшымі за мяне, дык такімі ж істотнымі, і мне было крыўдна. Я цябе заўсёды буду любіць і падтрымліваць, але для сваёй сям'і я не абяру такі шлях».

Я таксама гатую боршч

Я таксама гатую боршч, маю парадак дома. У мяне самы звычайны побыт і самая звычайная адказнасць перад блізкімі. Але мне, пэўна, трэба яшчэ нешта іншае ў гэтым жыцці, і яно не замыкаецца на сямейных абавязках.

Працяг на стар. 3

Таццяна Равяка: Я не жалезная лэдзі!

(пачатак на стар. 2)

Шукаць усе шляхі, каб змякчыць удар

Самым вялікім урокам, які дала мне мая праца, стала разуменне таго, што трэба не толькі спачуваць пацярпелым, а яшчэ шукаць усе шляхі, каб змякчыць удар, дапамагчы практычнымі дзеяннямі. Разам з тым, падзеі 2006, 2010 я заўсёды параўноўвала з папярэднім досведам (трагедыя на Нямізе, лёсы зніклых) і казала сваякам пацярпелых, што ўсё нармальна, галоўнае — іх родныя жывыя і здаровыя, а тое, што за кратамі — гэта часова.

Дзяржава абавязана вам, а не вы ёй

Сказаць, што я калі-небудзь хацела змяніць працу, то такога не было. Хацела толькі перанакіравацца з балючай тэматыкі арыштаў на адукацыю. Не будзе такога «бац», каб мы прачнуліся і зразумелі, што правы чалавека належаць кожнаму. Ідэалогія падпарадкавання асобы дзяржаве ў нас дамінуючая. Яна вычышчае ў свядомасці людзей разуменне сябе як асобы, надзеленай усімі правамі. Дзяржава абавязана вам, а не вы ёй. Інтуітыўна людзі адчуваюць падсвядомы дыскамфорт ад таго, што ім нечага не хапае. Беларусы сябе проста недаацэньваюць.

Раблю зарадку і хаджу ў басейн

Я прачынаюся рана, а 6:30. Раблю зарадку, хаджу ў басейн. Апошнія 5 месяцаў, калі мы працавалі па дамах, то працоўны дзень пачынаўся з таго моманту, як ты прачнуўся, а скончаўся ў момант адыходу да сну. Цяпер, калі мы маем свой офіс, расклад працы стаў больш упарадкаваным.

Не люблю, калі я сабе не падабаюся

У сваe 45 гадоў я павінна думаць пра здароўе і знешні выгляд, бо я застаюся жанчынай. Я амаль не фарбуюся, бо мой лад жыцця вельмі актыўны і ўся гэтая «прыгажосць» на мне абавязкова размажацца. Нічым асаблівым дзеля сваёй знешнасці не карыстаюся. Раблю, праўда, розныя фізічныя практыкаванні. Я хаджу да касметолага, але толькі ў 45 гадоў вырашыла да яго завітаць. Не люблю, калі я сабе не падабаюся. Мой стыль адзення больш спартыўны, але апошнім часам сталі падабацца спадніцы і сукенкі, можа, гэта такі псіхалагічны супраціў ад негатыву, якім напоўнена жыццё. Шопінг не па мне, прыходжу ў краму заўсёды з разуменнем таго, што мне трэба. Шопінг мяне стамляе. Псіхалагічную разгрузку я знахо-джу ў збіранні грыбоў і нават рыбалку люблю. А яшчэ я люблю мяса і агародніну і абсалютна абыякавая да ўсяго салодкага.

Мы звычайныя людзі

Я і плачу, і хвалююся. Я не жалезная лэдзі. Я хачу, каб у людзей было нармальнае ўспрыманне праваабаронцаў, каб яны разумелі, што мы звычайныя людзі са звычайным жыццём. І не было ўяўлення, што мы дзіўныя людзі, якія, акрамя цытавання Міжнароднага пакта аб грамадзянскіх і палітычных правах, нічога ў жыцці не бачаць.

***

Таццяна Равяка — праваабаронца, працуе ў цэнтры «Вясна». Нарадзілася 17 студзеня 1968 у Салігорскім раёне. Разведзеная. Мае 23-гадовую дачку.

Праваабаронцы патрабуюць стварыць пры МЗС камісію па рашэннях ААН у сферы правоў чалавека

Беларускія ўлады лічаць рашэнні ААН па Беларусі ў галіне правоў чалавека рэкамендацыйнымі. Пра гэта паведаміў **праваабаронца Леанід Судаленка.**

Ён разам з іншымі падпісантамі накіраваў зварот у Камітэт ААН па правах чалавека, Бюро па дэмакратычных інстытутах і правах чалавека АБСЕ, да спецдакладчыка ААН па Беларусі Міклашу Харашці і міністру замежных спраў Уладзіміру Макею. У лісце адзначана, што Беларусь не выконвае ўзятыя на сябе забавязанні па выкананні рашэнняў ААН у справах беларускіх грамадзянаў.

- Усе краіны свету, у тым ліку нашыя бліжэйшыя суседзі, тая ж Расія і Украіна, выконваюць вось гэтыя рашэнні. Нашая краіна хоча ўступіць у Савет Еўропы. А што будзе тады, калі мы будзем пісаць скаргі ў Еўрапейскі суд па правах чалавека? Мусіць жа рахтавацца адпаведная глеба для таго, каб рухацца наперад, а не стаяць у мінулым.

Як лічаць аўтары звароту, такая пазіцыя беларускіх уладаў не адпавядае нормам унутранага заканадаўства. Нормы Міжнароднага пакта аб грамадзянскіх і палітычных правах мусяць мець для Рэспублікі Беларусь як сябра ААН абавязковы характар, як і рашэнні Камітэта ААН па правах чалавека, гаворыцца ў лісце. Заяўнікі прапануюць прыняць праграму мераў, накіраваных на забеспячэнне выканання рашэнняў Камітэта ААН па правах чалавека ў Беларусі, у прыватнасці стварыць пры МЗС спецыяльную камісію з удзелам ахвяраў парушэнняў Міжнароднага пакта аб грамадзянскіх і палітычных правах.

Антон Разумоўскі, Беларускае Радыё Рацыя

Гомель: суд адхіліў зыск праваабаронцы аб спагнанні маральнай шкоды з дзяржаўнай казны

4 чэрвеня суд Цэнтральнага раёна Гомеля ў асобе суддзі Марыны Домненка разгледзеў грамадзянскую справу праваабаронцы Леаніда Судаленкі. Нагадаем, праваабаронца падаў зыск да казначэйства аб кампенсацыі маральнай шкоды, якую ацэньвае заробкам дэпутата парламента за чатыры гады паўнамоцтваў. Падставай да такога патрабавання паслужыла адмова беларускіх ўладаў выканаць рашэнне Камітэта па правах чалавека ААН, у якім устаноўлены факты парушэння правоў грамадзяніна з боку дзяржавы.

Падчас выбараў дэпутатаў парламента ў 2004 годзе праваабаронца сабраў неабходную колькасць подпісаў выбаршчыкаў, тым не менш, выбарчыя камісіі адмовіліся рэгістраваць яго кандыдатуру. І ў акруговай, і ў Цэнтральнай выбарчай камісіі палічылі, што юрыст няправільна ўказаў месца працы. Камітэт ААН вырашыў, што правы грамадзяніна былі парушаны дзяржавай, і беларускія ўлады павінны кампенсаваць шкоду Леаніду Судаленку.

У якасці суадказчыка па грамадзянскай справе суд прызначыў Цэнтральную выбарчую камісію. Але прадстаўнікі ЦВК не пажадалі выступаць у судзе ў якасці суадказчыка, прыслалі паведамленне па факсе з просьбай разглядаць справу ў іх адсутнасць. Прадстаўніком Міністэрства фінансаў у судзе быў Сяргей Захарчанка, які працуе ў казначэйстве. Выказваючы сваю пазіцыю аб тым, прызнае Міністэрства фінансаў зыск ці не, ён заявіў, што паводле Бюджэтнага кодэксу Міністэрства фінансаў плаціць кампенсацыі маральнай шкоды толькі тым грамадзянам, у дачыненні якіх былі вынесены незаконныя прысуды па крымінальных справах. А па грамадзянскіх справах як быццам бы ў Бюджэтным кодэксе няма такога абавязку ў Міністэрства фінансаў, і таму прадстаўнік прасіў у зыску Леаніду Судаленку адмовіць.

«Мяне, як грамадзяніна, не хвалююць і не цікавяць тыя нормы нацыянальнага заканадаўства, па якіх мне адмаўляюць у зыску. У мяне на руках рашэнне міжнароднай арганізацыі, якую прызнае наша краіна – Камітэта па правах чалавека ААН, дзе чорным па беламу запісана, што РБ павінна мне сплаціць кампенсацыю, і мяне не цікавіць, які менавіта дзяржаўны орган будзе яе плаціць. Паводле Грамадзянскага кодэксу, такім дзяржаўным органам з'яўляецца Міністэрства фінансаў. А калі ў Міністэрства фінансаў няма механізмаў, каб выплаціць, то яны павінны крычаць ва ўвесь голас да дэпутатаў, каб тыя хутчэй прынялі змены ў Бюджэтны кодэкс, каб былі выпрацаваны такія механізмы выплаты маральнай шкоды», - патлумачыў праваабаронца.

Па яго словах, сённяшняе судовае паседжанне паказала, што «Канстытуцыю ў нашай краіне суддзі выконваць не збіраюцца, чалавек у судзейскай мантыі гэта пацвердзіў, выдаўшы мне на рукі рашэнне аб адмове ў задавальненні маіх патрабаванняў». Праваабаронца пачакае, пакуль суд выдасць яму матывіровачную частку рашэння, і будзе яго абскарджваць.

«Я не пачуў ад чалавека ў судзейскай мантыі ніводнага аргументу – на якой падставе мне адмоўлена ў зыску, я кажу пра Канстытуцыю, а прадстаўнік Міністэрства фінансаў кажа мне па Бюджэтны кодэкс, у якім не прапісаны механізм, гэта проста здзек са здаровага сэнсу, інакш гэта не назавеш», - падсумаваў Леанід Судаленка.

http://gomelspring.org/

Гамяльчук дамогся адмены штрафу праз ААН

Андрэй Аляшкевіч распаўсюджваў у 2008 годзе лістоўкі пра сустрэчу былога кандыдата ў прэзідэнты Аляксандра Мілінкевіча з гараджанамі. Актывіста затрымала міліцыя, а суд Савецкага раёну Гомеля аштрафаваў яго за незаконную арганізацыю масавага мерапрыемства на паўтысячы долараў.

Каб адстаяць свае правы, Андрэй Аляшкевіч звярнуўся ў "Цэнтр стратэгічнай цяжбы". Праваабаронца Леанід Судаленка дапамог мясцоваму актывісту прайсці ўсе судовыя інстанцыі ў Беларусі, пачынаючы ад раённага суда і заканчваючы Вярхоўным Судом. Аднак нават вышэйшая інстанцыя не адмяніла прысуд. Таму гамяльчук вырашыў звярнуцца ў Камітэт па правах чалавека пры ААН.

Ён рэкамендаваў дзяржаве выплаціць усе панесеныя Аляшкевічам матэрыяльныя выдаткі. Беларускія ўлады таксама павінны цягам 90 дзён апублікаваць гэтае рашэнне ў дзяржаўных СМІ і давесці да Камітэта ААН інфармацыю пра выкананне рэкамендацый.

Праваабарончы веснік. Гомельскі праваабарончы інфармацыйны бюлетэнь.
Распаўсюджваецца бясплатна. Наклад: 299 асобнікаў.